

OVERFØRING AV SAKER TIL KONFLIKTRÅDET

1	Innledning	3
2	Konfliktrådets formål og oversikt over de strafferettslige reaksjonene	3
2.1	Gjenopprettende prosess	3
2.2	Overføringshjemler og de strafferettslige reaksjonene	4
2.2.1	Oversikt over overføringshjemplene	4
2.2.2	Mekling i konfliktråd	4
2.2.3	Oppfølging i konfliktråd	4
2.2.4	Ungdomsoppfølging	4
2.2.5	Ungdomsstraff	5
3	Vilkår for overføring av sak etter straffeprosessloven § 71 a	6
3.1	Innledning	6
3.2	Straffeskyld anses bevist	6
3.3	Samtykke fra partene	7
3.3.1	Generelt om kravet til samtykke	7
3.3.2	Når skal samtykket innhentes?	7
3.3.3	Hvem skal innhente samtykke?	7
3.3.4	Hvilke krav stilles til et samtykke?	8
3.3.5	Hvem må samtykke ved de ulike straffereaksjonene i konfliktrådet?	8
3.3.6	Verger	9
3.4	Saken er egnet for konfliktrådsbehandling	9
3.4.1	Overordnet om egnethetsvurderingen	9
3.4.2	Vurdering av partene	10
3.4.3	Vurdering av lovbruddet – forhold til andre straffereaksjoner	11
3.4.4	Eksempler på egnede sakstyper	13
4	Fremgangsmåte ved overføring av saker til konfliktrådet	16
4.1	Kompetanse	16
4.2	Nødvendige forberedelser før overføring av saker til ungdomsoppfølging	16

4.2.1	Råd/innspill fra koordineringsgruppen – KOG	16
4.2.2	Personundersøkelse for mindreårige - PUM	17
4.3	Fastsettelse av gjennomføringstid	17
4.4	Fastsettelse av vilkår.....	18
4.5	Beslutning, siktelse, påtegning og underretning til partene.....	19
4.6	Frister.....	19
4.7	Valg av konfliktråd.....	20
5	Klagerett.....	20
5.1	Klage over påtalemyndighetens beslutning om overføring.....	20
5.2	Klage over avgjørelser under gjennomføringen av ungdomsreaksjonene.....	20
6	Konsekvenser av brudd	20
6.1	Saker om mekling.....	20
6.2	Saker om ungdomsoppfølging.....	21
6.3	Saker om oppfølging i konfliktråd.....	22
7	Mekling i sivile saker – henlagte straffesaker.....	22

1 Innledning

Rundskrivet omhandler straffereaksjonene som ilegges av påtalemyndigheten og overføres til konfliktrådet for gjennomføring etter straffeprosessloven § 71 a, det vil si mekling i konfliktråd, oppfølging i konfliktråd og ungdomsoppfølging i konfliktråd. De sistnevnte reaksjonsformene ble innført i 2014, som følge av økt bevissthet om behovet for særskilte straffereaksjoner mot unge lovbryttere. Ungdomsstraff etter straffeloven kapittel 8 a, som ble innført samtidig, idømmes av domstolene og er bare kort omtalt i rundskrivet.

Formålet med rundskrivet er blant annet å bidra til økt bruk av konfliktrådet i egnede saker og likere praksis i politidistriktene, slik at konfliktrådets virkemidler brukes aktivt i møte med kriminalitet som begås av ungdom.

I tillegg til å gjennomføre de ovennevnte straffereaksjonene, behandler konfliktrådet sivile saker. Konfliktrådet skal bistå med å løse konflikter mellom parter gjennom å tilrettelegge for møter og dialog utenfor rettsapparatet. Konfliktrådets oppgaver og saksbehandling, samt innholdet i reaksjonene, er regulert i [lov 20. juni 2014 nr. 49 om konfliktråd](#).

Det rettslige rammeverket for overføring av straffesaker til konfliktrådet ble forenklet med virkning fra 1. september 2024 og med ytterligere endringer fra 1. desember 2024.¹ Formålet var å sikre et mer oversiktlig og lettere forståelig system for parter og aktører, en mer enhetlig praksis for bruk av ungdomsreaksjonene, samt at unge som begår kriminalitet skal møtes med en rask og treffsikker reaksjon.²

Rundskrivet erstatter følgende tidligere rundskriv og retningslinjer: [riksadvokatens rundskriv nr. 4/2008 \(RA 2008-4\) Konfliktråd](#), [RA 2012-90-1 Ungdomsstraff, ungdomsoppfølging, oppfølging i konfliktråd](#) og [RA 2012-90-2 Personundersøkelse for mindreårige \(PUM\)](#).

2 Konfliktrådets formål og oversikt over de strafferettslige reaksjonene

2.1 Gjenopprettende prosess

Det følger av konfliktrådsloven § 1 femte ledd at konfliktrådets virksomhet skal bygge på en "gjenopprettende prosess".³ Formålet er at parter som er berørt av et lovbrudd, i fellesskap skal få anledning til å påvirke hvordan det skal håndteres.

Gjenopprettende prosess tar sikte på å gi økt trygghet for fornærmede i straffesaker og bøte på skaden ved å gi en anerkjennelse av den urett som er begått. Prosessen antas også å øke muligheten for at gjerningspersonen ser følgene av sine handlinger ved at vedkommende stimuleres til å forstå konsekvensene og forventes å forplikte seg til å ta ansvar.⁴

Påtalemyndighetens overføring av saker til konfliktråd er en viktig forutsetning for økt bruk av gjenopprettende prosess.

¹ Se [Prop. 139 L \(2022–2023\)](#) og [Prop. 114 L \(2023–2024\)](#).

² Endringene er omtalt i [riksadvokatens brev om endringer i bestemmelsene om straffereaksjoner for ungdom 11. september 2024 \(RA-2024-2285\)](#).

³ Se også straffegjennomføringsloven § 2 annet ledd.

⁴ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 2.3.2.3. Se også NOU 2008: 15 Barn og straff, punkt 3.4.

2.2 Overføringshjemler og de strafferettslige reaksjonene

2.2.1 Oversikt over overføringshjemlene

Konfliktrådets ansvar for gjennomføringen av de strafferettslige reaksjonene inntreffer når konfliktrådet har mottatt saken, enten ved at

- påtalemyndigheten har besluttet å overføre en sak til konfliktrådet etter [straffeprosessloven § 71 a](#) første eller annet ledd, eller ved at
- domstolen har pålagt domfelte mekling eller oppfølging i konfliktråd som særvilkår ved betinget dom, jf. [straffeloven § 37 første ledd bokstav i](#) eller har idømt ungdomsstraff, jf. [straffeloven § 52 a](#) og [§ 52 b](#).

2.2.2 Mekling i konfliktråd

Mekling i konfliktråd er en strafferettslig reaksjon som krever at siktede møter i konfliktrådet for å gjennomføre ett eller flere meklingsmøter og inngå en avtale med den som er berørt av den straffbare handlingen, jf. konfliktrådsloven § 1 og kapitlene II og III. Reaksjonen forutsetter samtykke fra siktede og fornærmede, samt eventuelle verger. Partene står fritt til å bestemme hva en avtale skal gå ut på. Konfliktrådet skal underrette påtalemyndigheten om at det er inngått en avtale og at avtalen er oppfylt, jf. konfliktrådsloven § 20 annet og tredje ledd. Selve avtalen oversendes normalt ikke. Når en avtale mellom partene er inngått og oppfylt, er straffesaken avsluttet.

2.2.3 Oppfølging i konfliktråd

Oppfølging i konfliktråd er en strafferettslig reaksjon som kan benyttes når siktede har behov for oppfølging utover ordinær mekling, og innebærer at siktede både er villig til å møte fornærmede som ledd i gjenopprettende prosess og forplikter seg til å følge en plan med tiltak som er tilpasset den enkeltes behov og utfordringer.⁵ Siktede og eventuelle verger må samtykke til reaksjonen. Dersom det er en fornærmet i saken, krever loven samtykke også fra fornærmede og eventuelle verger.

Straffereaksjonen er regulert i konfliktrådsloven kapittel V og inneholder de samme elementene som ungdomsoppfølging. Mens ungdomsoppfølging er forbeholdt ungdom mellom 15 og 18 år, har oppfølging i konfliktrådet ingen aldersgrense. Reaksjonen er antatt å være særlig egnet for unge voksne over 18 år, men har en bredere målgruppe.⁶ Reaksjonen er også aktuell når siktelsen gjelder flere forhold som dels er begått før og dels etter at siktede fylte 18 år.⁷

Oppfølging i konfliktråd besluttes på det vilkår at siktede ikke begår nye straffbare handlinger før utløpet av gjennomføringstiden, jf. straffeprosessloven § 71 a tredje ledd første punktum. Påtalemyndigheten har anledning til å fastsette særvilkår ved overføringen, jf. straffeprosessloven § 71 a tredje ledd siste punktum. Varigheten for oppfølging i konfliktråd kan være inntil ett år.

2.2.4 Ungdomsoppfølging

Ungdomsoppfølging er en strafferettslig reaksjon som påtalemyndigheten kan ilegge lovbrutere som på handlingstidspunktet var mellom 15 og 18 år og som har et oppfølgingsbehov, jf. straffeprosessloven § 71 a annet ledd. Som for oppfølging i konfliktråd, er det for denne reaksjonen et vilkår om at siktede ikke begår nye straffbare handlinger før

⁵ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 2.3.2.3.

⁶ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 2.3.2.3.

⁷ Det er mulig å idømme ungdomsstraff selv om enkelte forhold er begått etter at siktede fylte 18 år, jf. straffeloven § 52 a annet ledd. For ungdomsoppfølging åpner straffeprosessloven § 71 a ikke for dette.

utløpet av gjennomføringstiden, jf. straffeprosessloven § 71 a tredje ledd første punktum. Siktete og eventuelle verger må også her samtykke, men det er ikke krav om samtykke fra fornærmede. Selve reaksjonsfastsettelsen kan skje etter at siktede har fylt 18 år.

Innholdet i og gjennomføring av ungdomsoppfølging og ungdomsstraff er regulert i konfliktrådsloven kapittel IV. Det fremgår av konfliktrådsloven § 22 at innholdet i de to reaksjonene er ganske likt. Begge reaksjoner består av gjennomføring av et ungdomsplanmøte, utarbeidelse av en ungdomsplan med tiltak som siktede er forpliktet til å følge og gjennomføring av planen hvor det etableres et oppfølgingsteam som følger siktede gjennom hele straffegjennomføringen. Et hovedformål med tiltakene i planen skal være å forebygge ny kriminalitet. I tillegg skal det legges til rette for møte med en eventuell fornærmet og annen relasjonsbygging, jf. konfliktrådsloven § 24 a. Ettersom ungdomsoppfølging først og fremst er aktuelt ved mindre alvorlig kriminalitet, er det forutsatt at den skal være mindre intensiv og krevende enn ungdomsstraff.⁸

Gjennomføringstiden for ungdomsoppfølging kan (i likhet med oppfølging i konfliktråd) maksimalt være ett år. For ungdomsoppfølging gjelder imidlertid også en minstetid på 120 dager.

2.2.5 Ungdomsstraff

Ungdomsstraff kan idømmes lovbrutere som på handlingstidspunktet var under 18 år, jf. straffeloven § 52 a. Straffen kan også idømmes når lovbruteren har begått flere lovbrudd og var over 18 år på handlingstidspunktet for ett eller flere av lovbruddene, forutsatt at disse vurderes som mindre alvorlige, jf. straffeloven § 52 a annet ledd.

Innholdet i og gjennomføringen av ungdomsstraff er i stor grad likt innholdet og gjennomføring av ungdomsoppfølging.⁹ Valget mellom reaksjonsformene vil imidlertid få betydning for andre forhold, som lengden på gjennomføringstiden, bruk av subsidiær fengselsstraff, reaksjoner ved brudd og anmerkning på politiattesten.¹⁰ I motsetning til strafferettslige reaksjoner etter straffeprosessloven § 71 a, inntas ungdomsstraff med enkelte unntak i ordinær politiattest, jf. politiregisterloven § 40. Ungdomsstraff gir også grunnlag for registrering i DNA-registeret.¹¹

Domstolen har mulighet til å idømme ungdomsstraff i alle saker som gjelder ungdom med et oppfølgingsbehov, forutsatt at hensynet til straffens formål ikke med tyngde taler mot en reaksjon i frihet, jf. straffeloven § 52 a første ledd bokstav d. Reaksjonen kan dessuten kombineres med ubetinget fengsel, jf. straffeloven § 52 a fjerde ledd og § 32 første ledd bokstav d, og rettighetstap, jf. straffeloven § 52 d.

I tillegg kan retten fastsette visse særvilkår som gjelder frem til ungdomsplanen fastsettes, jf. straffeloven § 52 b annet ledd, jf. § 37 første ledd bokstav a, b og d. Dersom retten fastsetter slike særvilkår, skal den også fastsette et tidspunkt for iverksetting av disse. Dette blir også starttidspunkt for gjennomføringstiden. For å sikre en helhetlig ungdomsplan og et oppfølgingsteam som følger opp ungdommen fra gjennomføringstiden begynner å løpe, har

⁸ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.1.1.2.

⁹ En forskjell er imidlertid at politi og kriminalomsorgen skal være til stede i ungdomsplanmøte, jf. konfliktrådslovens § 24 tredje ledd.

¹⁰ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.1.4. Se også Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.7.

¹¹ Se [riksadvokatens retningslinjer 2012/02261-30 \(RA-2012-2261\), oppdatert pr. 21. mai 2019, pkt. II.1.a](#)

departementet imidlertid understreket at den klare hovedregelen fortsatt bør være at ungdomsstraffen igangsettes ved ungdomsplanmøtet, fremfor at det fastsettes særvilkår.¹²

Ved ungdomsstraff er det ikke krav om samtykke. Spørsmålet om siktede ønsker, og er motivert for, en slik reaksjon er imidlertid et moment under vurderingen av egnethet, jf. straffeloven § 52 a første ledd bokstav b.¹³ For øvrig er siktedes (ungdommens) rett til medvirkning også lovfestet i konfliktrådsloven § 22 b.

Som for ungdomsoppfølging er minstetiden for gjennomføring 120 dager.¹⁴ Maksimal gjennomføringstid er normalt to år, men tre år dersom den alternative reaksjonen ville ha vært en klart lengre fengselsstraff, jf. straffeloven § 52 b første ledd bokstav a.

3 Vilkår for overføring av sak etter straffeprosessloven § 71 a

3.1 Innledning

Vilkårene for å overføre en sak til konfliktrådet fremgår av straffeprosesslovens § 71 a. Bestemmelsens første ledd gjelder meklings og oppfølging i konfliktråd, mens bestemmelsens annet ledd gjelder ungdomsoppfølging. Uavhengig av hvilken straffereaksjon som er aktuell, oppstiller bestemmelsen i hovedsak tre vilkår: Straffeskyld må anses bevist, det må foreligge samtykke og saken må være egnet for konfliktrådsbehandling. I det følgende gjennomgås vilkårene samlet. Valg av reaksjon vil likevel få betydning for innholdet i vilkårene. Særlig gjelder dette vilkåret om egnethet.

3.2 Straffeskyld anses bevist

Overføring av en sak til konfliktrådet er en positiv påtaleavgjørelse og en strafferettslig reaksjon, jf. straffeloven § 30 bokstav g. Det strafferettslige beviskravet må derfor være oppfylt, jf. vilkåret "straffeskyld anses bevist" i straffeprosessloven § 71 a første og annet ledd, jf. [riksadvokatens rundskriv nr. 3/2018 \(RA-2018-3\) punkt 4.3.2](#).

Krav om at straffeskyld anses bevist, medfører at konfliktrådsbehandling ikke kan brukes til å få klarhet i faktiske forhold av betydning for straffansvaret. Dersom siktede og fornærmede ikke er enige om de faktiske forhold saken gjelder, vil det også kunne forhindre en god oppfølging og et møte i konfliktrådet vil kunne oppleves som en ny krenkelse av fornærmede.¹⁵ Konfliktrådsloven krever derfor at partene i "hovedsak" skal være enige om saksforholdet som konflikten gjelder, jf. konfliktrådsloven § 11. Dette vil ikke gjelde fullt ut for ungdomsoppfølging hvor det ikke er obligatorisk med et møte med fornærmede (og ikke krav om samtykke fra fornærmede).

Vilkåret om at straffeskyld må anses bevist, må for øvrig ses i sammenheng med kravet om at siktede må samtykke til konfliktrådsbehandling, jf. punkt 3.3. Dette kravet innebærer *ikke* at siktede må erkjenne straffeskyld, men samtykket innebærer at konfliktrådet kan legge til grunn de faktiske forholdene som er beskrevet i siktelsen.¹⁶

¹² Prop. 114 L (2023–2024) punkt 3.4.

¹³ Prop. 139 L (2022–2023) kapittel 8.1.4 og 9.4.

¹⁴ Se nærmere om vurderingen bak innføring av minstetid i Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.3.

¹⁵ Prop. 57 L (2013–2014) punkt 10.4.3.

¹⁶ Prop. 57 L (2013–2014) punkt 10.4.3.

3.3 Samtykke fra partene

3.3.1 Generelt om kravet til samtykke

Et av grunnprinsippene i en gjenopprettende prosess er frivillighet. For at gjennomføring av straffereaksjon i konfliktrådet skal være vellykket, kreves det samarbeidsvillige parter.¹⁷ I straffeprosessloven § 71 a kommer grunntanken om frivillighet til uttrykk ved at overføring av saken til konfliktrådet krever samtykke fra siktede (for alle reaksjonene) og fornærmede (for mekling og oppfølging i konfliktråd). Krav om samtykke henger også tett sammen med at de faktiske forholdene må være klarlagt for å unngå en omkamp om faktum i konfliktrådet, jf. punkt 3.2.

Krav om samtykke utgjør også en viktig rettssikkerhetsgaranti, og innebærer at siktede har mulighet til å få saken prøvd for domstolen dersom vedkommende anser seg uskyldig eller er uenig i reaksjonsfastsettelsen, på samme måte som for forelegg og påtaleunntatelser. Siktede er også gitt anledning til å klage over påtalevedtaket, jf. straffeprosessloven § 59 a, se nærmere punkt 5.1

3.3.2 Når skal samtykket innhentes?

Samtykke må foreligge *før* saken overføres til konfliktrådet. I saker hvor mekling erfaringsmessig er aktuelt, bør politiet så vidt mulig innhente samtykket allerede i sakens initialfase, for eksempel i første avhør av mistenkte og fornærmede eller ved politiarbeid på stedet (PPS) dersom forholdene ligger til rette for det. For oppfølging i konfliktråd og ungdomsoppfølging må det foretas en konkret vurdering av om det heller er hensiktsmessig å søke og innhente samtykke fra siktede på et senere tidspunkt. Det bør være notoritet om at samtykket er innhentet, se om krav til påtegningen i punkt 4.5.

3.3.3 Hvem skal innhente samtykke?

Det er *påtalemyndigheten* som har ansvar for at samtykke er innhentet. Forarbeidene fremhever at påtalemyndigheten kan la seg bistå av konfliktrådet til å innhente samtykke.¹⁸ På grunn av politiets og påtalemyndighetens taushetsplikt vil imidlertid konfliktrådet ikke komme i posisjon til dette uten at partene på forhånd har samtykket til deling av informasjon fra straffesaken med konfliktrådet. Konfliktrådene har utarbeidet generell informasjon om gjennomføring av en straffereaksjon i konfliktrådet som politi- og påtalemyndigheten kan bruke i sitt arbeid.¹⁹ Påtalemyndighetens legalitetskontroll både med hensyn til samtykke og øvrige vilkår i straffeprosesslovens § 71 a medfører imidlertid at innhenting av samtykke ikke kan delegeres til konfliktrådet.

Bistand fra forsvarer og eventuell bistandsadvokat for å innhente samtykke kan være aktuelt.

Når samtykke er innhentet av påtalemyndigheten, er det ikke nødvendig at også konfliktrådet innhenter samtykke før gjennomføring av reaksjonen igangsettes. Dersom samtykket ikke foreligger ved oversendelse til konfliktrådet etter straffeprosessloven § 71 a, er ikke vilkårene for overføring oppfylt. Konfliktrådet kan ikke selv reparere feilen ved å innhente samtykke, men må i slike tilfeller enten returnere saken eller kontakte påtaleansvarlig, som kan reparere feilen. Det kan også vise seg at samtykke er innhentet selv om dette ikke fremgår av påtegningen eller øvrige dokumenter konfliktrådet har mottatt.

¹⁷ Prop. 57 L (2013–2014) punkt 10.4.3.

¹⁸ Prop. 57 L (2013–2014) punkt 13.1, merknad til § 11.

¹⁹ Veiledere utgitt av Sekretariatet for konfliktrådene er publisert Kilden. Det finnes også informasjon på KO:DE og konfliktrådets hjemmesider.

3.3.4 Hvilke krav stilles til et samtykke?

Samtykket skal være reelt og informert.²⁰ Partene som skal avgi samtykke må være klar over hva samtykket gjelder (type reaksjon og gjennomføring i konfliktråd) og hva konfliktrådsbehandling innebærer (forventning om deltakelse og innhold i reaksjonen). Videre må de opplyses om, og akseptere, at konfliktrådet får tilsendt straffesakens dokumenter (samtykke til å dele taushetsbelagt informasjon) og informeres om at konfliktrådet vil ta kontakt med partene. Partene må ikke være utsatt for utilbørlig press. Partene må også gjøres kjent med de påtalemessige konsekvensene av at samtykke ikke gis.²¹ Påtalemyndigheten har ansvar for at tilstrekkelig informasjon er gitt.

Informasjonen som gis må tilpasses både parten og reaksjonen det er aktuelt å samtykke til. Når tilpasset informasjon er gitt, er det ikke nødvendig at det skriftlige samtykket omfatter alle enkeltelementer, så lenge partene samtykker til konfliktrådsbehandling som sådan.

For *fornærmede* innebærer samtykke i hovedsak å være villig til å forsøke et alternativ til ordinær rettsprosess, hvor siktemålet ofte er et gjenopprettende møte med siktede. Samtykket innebærer også at straffesakens dokumenter sendes til konfliktrådet som ved mottak vil ta kontakt med partene.

For *siktede* vil det samme gjelde for mekling og oppfølging i konfliktråd. I tillegg er det for oppfølging i konfliktråd og ungdomsoppfølging viktig at siktede gjøres kjent med de sentrale sidene av reaksjonens innhold, inkludert grunnvilkåret om at siktede ikke begår nye straffbare handlinger i gjennomføringstiden. Hvilke tiltak som er aktuelle må være klarlagt og skissert for siktede før samtykke innhentes.²² Uavhengig av hvilken reaksjon det er aktuelt at siktede samtykker til, må det også informeres om eventuelle særvilkår.

Samtykket kan trekkes tilbake underveis. Det vil medføre at konfliktrådsbehandling ikke kan gjennomføres likevel. Partene, og særlig siktede, må derfor også informeres om hva som vil være de påtalemessige konsekvensene av at samtykke *ikke gis* eller trekkes tilbake før eller under gjennomføring av reaksjonen.²³ For siktede betyr manglende samtykke, eller at samtykke trekkes tilbake, at påtalemyndigheten må vurdere en annen reaksjon. For siktede som har behov for oppfølging og som på gjerningstidspunktet var under 18 år, kan det være et alternativ å ta ut tiltale med påstand om ungdomsstraff.

3.3.5 Hvem må samtykke ved de ulike straffereaksjonene i konfliktrådet?

Mekling og oppfølging i konfliktråd

- Både siktede og fornærmede, og eventuelle verger, må samtykke, jf. straffeprosessloven § 71 a første ledd.
- Dersom det er flere fornærmede eller andre skadelidte i samme sak, må samtykke foreligge fra samtlige, jf. konfliktrådsloven § 11 første ledd fjerde punktum.

Ungdomsoppfølging

- Siktede og eventuelle verger må samtykke, jf. straffeprosessloven § 71 a annet ledd.
- Det er ikke et krav om at fornærmede må samtykke, men se punkt 4.5.

²⁰ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 8.2.1. Se også konfliktrådsloven § 11 første ledd annet punktum.

²¹ Prop. 57 L (2013–2014) punkt 13.1, merknader til § 11 og Prop. 139 L (2022–2023) punkt 8.2.

²² Prop. 57 L (2013–2014) punkt 13.4, merknader til § 71 a.

²³ Prop. 57 L (2013–2014) punkt 13.1, merknader til § 11.

3.3.6 Verger

Dersom en av partene er under 18 år, er utgangspunktet at både parten og vergen(e) (i praksis ofte foreldre) må samtykke, jf. straffeprosessloven § 71 a første og annet ledd og også straffeprosessloven § 83 første punktum. Det er ikke noe i veien for at vergen(e) samtykker til reaksjonen, men ikke selv deltar ved gjennomføringen.²⁴

Påtalemyndigheten må be statsforvalteren oppnevne midlertidig verge dersom vergen(e) ikke kan eller vil ivareta siktedes interesser i saken, jf. straffeprosessloven § 83 siste punktum. Midlertidig verge er særlig aktuelt dersom saken gjelder vold i en nær relasjon eller der vergen(e) også er fornærmet i saken eller av andre grunner har en motstridende interesse. Hvorvidt midlertidig verge skal oppnevnes må vurderes etter vergemålslovens bestemmelser, jf. vergemålsloven § 34. At en verge ikke ønsker konfliktrådsbehandling, og følgelig ikke vil samtykke, er ikke i seg selv relevant i vurderingen av om midlertidig verge skal oppnevnes. Det skal med andre ord ikke oppnevnes en midlertidig verge for å overprøve vergen(e)s vurdering.

Dersom en mindreårig fornærmet som har fylt 15 år velger å utøve sine partsinteresser selv, jf. straffeprosessloven § 93 g annet ledd, har vergen(e) ingen rolle i straffesaken og følgelig gjelder heller ikke krav om samtykke fra verge(r). Det må likevel vurderes om verge(r) skal informeres om saken.²⁵

3.4 Saken er egnet for konfliktrådsbehandling

3.4.1 Overordnet om egnethetsvurderingen

Straffeprosessloven § 71 a første og annet ledd oppstiller et krav om at saken "egner seg" for mekling, oppfølging i konfliktråd eller ungdomsoppfølging.²⁶

Lovens ordlyd gir ingen veiledning om hvilke momenter som skal vektlegges i egnethetsvurderingen. Overordnet vil en sak være egnet for konfliktrådsbehandling der individualpreventive hensyn taler for slik behandling og sterke allmennpreventive hensyn ikke taler mot bruk av en gjenopprettende prosess. Påtalemyndigheten må foreta en helhetsvurdering hvor det ses hen til forhold ved partene og til lovbruddets art og grovhet.²⁷ Egnethet må ellers vurderes konkret i den enkelte sak og i lys av reaksjonen det er aktuelt å ilegge. Det innebærer for eksempel at dersom en siktet har et særlig sterkt behov for oppfølging, kan dette momentet veie tyngre i helhetsvurderingen enn øvrige momenter. For mekling vil eksempelvis lang tid siden lovbruddet gjøre reaksjonen mindre egnet.

Beslutningen om at saken er egnet for overføring etter straffeprosessloven § 71 a hører under påtalemyndigheten, og kan ikke overprøves av konfliktrådet. Lovgiver har imidlertid fremholdt at påtalemyndigheten så vidt mulig bør foreta egnethetsvurderingen i samarbeid med konfliktrådet.²⁸ For ungdomsreaksjonene vil samarbeidet i praksis skje gjennom koordineringsgruppen (KOG), se punkt 4.2.1.

²⁴ Prop. 57 L (2013–2014) punkt 10.4.3.

²⁵ Se [riksadvokatens brev om mindreårige fornærmedes rettigheter etter straffeprosessloven § 93 g annet ledd datert 18. desember 2024 \(RA-2024-3248\)](#).

²⁶ Egnethet er også et vilkår for ungdomsstraff, jf. straffeloven § 52 a.

²⁷ Prop. 57 L (2013–2014) punkt 13.4, merknader til § 71 a.

²⁸ Prop. 57 L (2013–2014) punkt 13.4, merknader til § 71 a.

I det følgende angis momenter av betydning for egnethetsvurderingen. Punkt 3.4.2 omtaler forhold ved partene, punkt 3.4.3 lovbruddets alvor og punkt 3.4.4 lovbruddets art (sakstyper). Ikke alle momenter vil være like fremtredende for alle reaksjonene. Momenter som ikke er nevnt kan også få betydning. Eksempelene som gis i punkt 3.4.4 utgjør ingen uttømmende liste og er ikke ment å utelukke bruk av konfliktrådsbehandling for andre sakstyper.

3.4.2 Vurdering av partene

3.4.2.1 Siktede

Konfliktrådsbehandling har tradisjonelt vært ansett som spesielt egnet for *unge lovbyggere*. Det er fortsatt antatt at unge lovbyggere vil kunne ha et særlig godt utbytte av konfliktrådsbehandling. For mekling og oppfølging i konfliktråd er det imidlertid ikke noe krav om at lovbyggeren må være under en viss alder. Lovbyggers alder bør ikke tale imot bruk av disse reaksjonene dersom saken for øvrig er egnet.

Det er ikke et krav at siktede skal være *tidligere straffet*. For ungdomsoppfølging vil ofte andre hensyn enn straffehistorikken ha større betydning. Mekling er i utgangspunktet mest aktuelt i tilfeller hvor siktede ikke tidligere er straffet. Dersom den forrige reaksjonen ligger noe tilbake i tid eller livssituasjonen nå er endret eller er i ferd med å bli det, vil en slik reaksjon likevel kunne vurderes.

Dersom siktede *tidligere har fått en straffesak avgjort ved overføring til konfliktrådet*, og har brutt vilkår eller ikke oppfylt inngåtte avtaler, taler det imot å avgjøre straffesaken ved overføring til konfliktrådet. Konfliktråd kan likevel være aktuelt hvis det fremstår som en god løsning for fornærmede eller dersom siktede (fortsett) har behov for oppfølging. I vurderingen inngår også lovbyggers alder ved forrige konfliktrådsbehandling og hvor lang tid som er gått siden forrige behandling.

For ungdomsoppfølging vil *siktedes motivasjon og behovet for oppfølging over tid* være sentralt i egnethetsvurderingen. I Prop. 57 L (2013–2014) punkt 13.4 side 100 er det uttalt følgende:

"Som et minimum må det kreves at den unge lovbyggeren har behov for oppfølging over tid. Dette innebærer at ikke enhver straffesak mot en ung lovbygger skal ha ungdomsoppfølging som strafferettslig reaksjon. Det er ikke satt formelle krav verken til lovbruddets art eller alvorlighetsgrad. Likevel vil disse momentene inngå som en del av den konkrete egnethetsvurderingen. Det må også legges vekt på lovbyggers behov og motivasjon for oppfølging over tid."

Påtalemyndigheten må også vektlegge disse momentene ved egnethetsvurderingen for oppfølging i konfliktråd (og for ungdomsstraff). For mekling har ikke oppfølgingsbehovet betydning. Hvorvidt siktede viser vilje til å ta ansvar for sine handlinger, vil imidlertid være et relevant moment i egnethetsvurderingen for samtlige reaksjoner.

3.4.2.2 For siktede under 18 år – særlig om betydningen av FNs barnekonvensjon [FNs konvensjon om barns rettigheter \(FNs barnekonvensjon\)](#) artikkel 37 og 40 gir særlige rettigheter til barn i konflikt med loven. Norske myndigheter pålegges i artikkel 40 nr. 3 bokstav b å innføre tiltak for å ta seg av barn som beskyldes for, eller er funnet å ha begått, straffbare forhold, «uten å gå til rettslige skritt».²⁹ Hensynet til barns beste bør få stor betydning i valg av straffereaksjon for barn. I Prop. 139 L (2022–2023) bemerket departementet at forpliktelsene i barnekonvensjonen kan tilsi at enkelte saker bør avgjøres med *ungdomsoppfølging* ilagt av påtalemyndigheten fremfor dom på *ungdomsstraff*.

²⁹ Se også FNs barnekomité's generelle kommentar nr. 24 (CRC/C/GC/24).

Hensynet til barnets beste, herunder å benytte alternative tiltak til domstolsbehandling, kan derfor tilsi at enkelte lovbrudd som normalt vil være utelukket fra overføring til konfliktrådet, likevel kan være egnet for ungdomsoppfølging etter straffeprosessloven § 71 a.

3.4.2.3 Fornærmede eller andre berørte

Konfliktrådsbehandling baserer seg på metoden om en gjenopprettende prosess, se punkt 2.1. Ettersom gjenopprettende møte med fornærmede ikke lenger er obligatorisk for ungdomsreaksjonene, vil forhold på fornærmedes side ha størst betydning ved vurderingen av om en sak er egnet for mekling eller oppfølging i konfliktråd.

Konfliktrådsloven oppstiller ikke noe krav om at det må finnes en fornærmet eller en personlig skadelidt, jf. konfliktrådsloven § 1 femte ledd, jf. § 12 tredje ledd, og overføring til konfliktrådet er ikke utelukket ved såkalt offerløse lovbrudd.³⁰ Også saker med mer indirekte berørte kan omfattes. De berørte bør fortrinnsvis være privatpersoner som på en eller annen måte er påvirket av lovbruddet, eksempelvis bekymrede foreldre ved uvettig kjøring i nabolaget. Bruk av mer eller mindre profesjonelle fornærmede i gjenopprettende møter, som representanter fra ulike organisasjoner og offentlige etater, bør unngås, da dette kan passivisere lovbrakeren eller skape inntrykk av en formaningssamtale.³¹

Et fornærmet foretak kan være part i konfliktrådet, jf. konfliktrådsloven § 12 fjerde ledd, og skal representeres av en person som er "berørt". Eier eller daglig leder i foretaket vil alltid anses berørt.³² Den som møter må også ha fullmakt til å inngå avtale på foretakets vegne.

Konfliktrådsloven krever at parten må møte personlig og kan ikke la seg representere ved fullmektig, jf. konfliktrådsloven § 12 første ledd.

Det er ingen formelle krav til den fornærmede eller berørte. Alder vil imidlertid ha betydning i egnethetsvurderingen i saker der et møte med fornærmede er nærliggende. For at et slikt møte skal kunne ha sin tiltenkte funksjon, må fornærmede være gammel nok til å forstå hva saken gjelder. Kognitiv utvikling og modenhet vil også være relevant.

3.4.3 Vurdering av lovbruddet – forhold til andre straffereaksjoner

Lovbruddets alvor og art står sentralt i egnethetsvurderingen. Sterke allmennpreventive hensyn gjør at direkte overføring av en sak til konfliktrådet vil kunne være utelukket basert på lovbruddet. Forventet straffereaksjon for lovbruddet vil derfor kunne gi veiledning for om saken egner seg for konfliktrådsbehandling. I det følgende vil det med utgangspunkt i de mer ordinære straffereaksjonene knyttes noen bemerkninger til om direkte overføring til konfliktråd for mekling, oppfølging i konfliktråd eller ungdomsoppfølging kan være aktuelle alternative reaksjoner.

Om grensen mellom hvilke saker som skal kunne avgjøres av påtalemyndigheten og når det bør tas ut tiltale med sikte på ungdomsstraff, uttalte departementet i Prop. 139 L (2022–2023) at et naturlig skille vil være mellom saker som ville ha medført ubetinget fengselsstraff for en person over 18 år og saker som anses mindre alvorlige enn dette. Dersom saken kvalifiserer til *ubetinget fengselsstraff*, vil utgangspunktet være at det riktige er å undergi saken

³⁰ Se Prop. 57 L (2013–2014) punkt 8.1.4.

³¹ Se Prop. 57 L (2013–2014) punkt 8.1.4. Møte med en interesseorganisasjon kan imidlertid være godt egnet som et forebyggende tiltak for siktede i ungdomsplanen, jf. Prop. 139 L (2022–2023) punkt 17.3.3.1.

³² Prop. 57 L (2013–2014) punkt 13.1, merknad til § 12.

domstolsbehandling.³³ Det samme gjelder ved vurdering av om mekling eller oppfølging i konfliktråd kan være aktuelt.

Samfunnsstraff kan i enkelte tilfeller idømmes i stedet for ubetinget fengselsstraff, jf. straffeloven § 48 første ledd. Saker som kan kvalifisere til slik straff faller i utgangspunktet utenfor anvendelsesområdet for påtalemyndighetens direkte overføring av saken etter straffeprosessloven § 71 a. Helt unntaksvis kan det imidlertid ikke utelukkes at en sak hvor lovbruddet i utgangspunktet tilsier samfunnsstraff, likevel kan være egnet for direkte overføring til konfliktrådet for oppfølging i konfliktråd eller ungdomsoppfølging. Dette vil først og fremst gjelde hvor siktede har behov for oppfølging over tid og individualpreventive hensyn for øvrig med styrke gjør seg gjeldende. Sakens alvorlighetsgrad må i så fall reflekteres i gjennomføringstiden. Ved ungdomsstraff og ungdomsoppfølging vil samfunnsnyttige oppgaver kunne være et tiltak i ungdomsplanen, jf. konfliktrådsloven § 25.

I saker hvor normal straffereaksjon etter rettspraksis tilsier *betinget fengsel* vil konfliktrådsbehandling kunne være et alternativ. Betinget fengsel er en strengere reaksjon enn mekling, oppfølging i konfliktråd og ungdomsoppfølging. Det er derfor en forutsetning at de individualpreventive hensynene i saken med styrke gjør seg gjeldende, og at saken for øvrig er godt egnet for overføring til konfliktrådet. Påtalemyndigheten må sørge for at en eventuell gjennomføringstid reflekterer sakens alvorlighetsgrad, se mer under punkt 4.3.

Dersom saken kvalifiserer til *forelegg* kan overføring av saken til konfliktrådet være et egnet alternativ.³⁴ Hvis siktede ikke har forutsetning for å betale boten eller påtalemyndigheten har grunn til å tro at boten vil bli betalt av noen andre, f.eks. foreldre, vil det pønale formålet bak straffen kunne miste sin virkning. I slike tilfeller vil mekling, oppfølging i konfliktråd eller ungdomsoppfølging være særlig aktuelt. Tilsvarende betraktninger kan også gjøre seg gjeldende hvis betaling av boten går ut over fornærmede, f.eks. hvis siktede og fornærmede har felles økonomi.

Dersom forholdet kvalifiserer til *betinget påtaleunndlatelse*, jf. straffeprosessloven § 69 tredje ledd, vil overføring til konfliktrådet være et godt alternativ. Da påtalemyndighetens mulighet til å fastsette overføring til konfliktrådet som vilkår for påtaleunndlatelsen ble fjernet, forutsatte departementet at slike saker i stedet skulle overføres etter straffeprosessloven § 71 a.³⁵

Konfliktrådsbehandling kan også være et godt alternativ dersom påtalemyndigheten mener forholdet kvalifiserer til en *påtaleunndlatelse uten vilkår*. Bestemmelsen om overføring til konfliktråd ble opprinnelig plassert i straffeprosessloven § 71 a på grunn av sitt sterke slektskap til påtaleunndlatelse. Departementet uttalte ved innføring av bestemmelsen at en overføring til konfliktrådet ikke bare var et alternativ til avgjørelsesformen forelegg eller tiltale, men også til påtaleunndlatelse.³⁶ Reaksjonen må imidlertid være forholdsmessig og det må nøye vurderes dersom påtalemyndigheten vurderer oppfølging i konfliktråd eller ungdomsoppfølging som alternativ, se punkt 4.3.

Prosessøkonomiske og samfunnsøkonomiske hensyn vil også kunne vektlegges i vurderingen av om en sak bør overføres til konfliktrådet etter § 71 a eller bringes inn for domstolen. Tilsvarende gjelder for formildende omstendigheter, eksempelvis en uforbeholden tilståelse. I

³³ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.1.4.

³⁴ Dette gjelder særlig for unge lovbrøyttere under 18 år, jf. Prop. 57 L (2013–2014) punkt 10.3.3.1.

³⁵ Prop. 146 L (2020–2021) punkt 15.5.1.4.

³⁶ Ot.prp. nr. 56 (1989–1990) punkt 12, merknader til strpl. § 71 a.

den konkrete skjønsmessige vurderingen vil slike hensyn samlet kunne tilsi at påtalemyndigheten bør overføre en sak til konfliktrådet selv om forholdene ellers tilsier at saken bør bringes inn for domstolen.

3.4.4 Eksempler på egnede sakstyper

Det er ingen formelle begrensninger for hvilke lovbrudd som kan være egnet for konfliktrådsbehandling. Når det gjelder oppfølging i konfliktråd har lovgiver tvert imot uttalt at denne reaksjonen ikke bør begrenses til særskilt angitte kriminalitetstyper.³⁷ For ungdomsoppfølging uttalte departementet i Prop. 139 L (2022–2023) at man ved å angi en skjønsmessig avgrensning av virkeområdet, ikke utelukker muligheten for en ungdomsreaksjon der dette er den beste løsningen.³⁸ Tilsvarende utgangspunkt må også gjelde for mekling.

I det følgende gis *eksempler* på sakstyper som kan være særlig egnet for *direkte* overføring til konfliktrådet, og enkelte føringer for noen sakstyper. Under de enkelte sakstypene er mekling fremhevet når sakstypen er spesielt egnet for et gjenopprettende møte med fornærmede, men i disse sakstypene kan det selvsagt også være aktuelt med oppfølging i konfliktråd eller ungdomsoppfølging. Der mekling ikke er aktuelt, kan ungdomsoppfølging likevel være godt egnet. Listen er ikke uttømmende og er ikke ment å ekskludere bruk av konfliktrådsbehandling for andre sakstyper som ikke er nevnt. Også i sakstyper som er nevnt, må påtalemyndigheten foreta en vurdering av om sterke allmennpreventive hensyn, som det konkrete lovbruddets alvor eller art, likevel vil stenge for direkte overføring av saken til konfliktrådet, jf. punkt 3.4.3.

- Skadeverk, vinningsforbrytelser og bedrageri
 - Mekling kan være aktuelt i saker som gjelder tyveri, jf. straffeloven §§ 321 og 323, underslag, jf. straffeloven §§ 324 og 326 og bedrageri, jf. straffeloven § 371, forutsatt at verdiene er begrenset.
 - I mekling kan inngåelse av økonomiske avtaler eller arbeidsavtale gi siktede mulighet til å gjøre opp for seg, og fornærmede kan få dekket skade eller tap.
- Voldslovbrudd, trusler og hensynsløs adferd mv.
 - Mekling er særlig aktuelt ved kroppskrenkelser (straffeloven § 271), trusler (straffeloven § 263), hensynsløs adferd (straffeloven § 266) og krenkelse av privatlivets fred (straffeloven § 267). I tilfeller der sakens alvor utelukker direkte overføring til konfliktrådet, bør påtalemyndigheten være oppmerksom på at retten kan idømme mekling eller oppfølging i konfliktråd som særvilkår ved betinget fengselsstraff, jf. straffeloven § 37 første ledd bokstav i, enten som en ren betinget reaksjon eller ved deldom som kombinerer ubetinget og betinget fengsel.
 - Gjenopprettende prosess har ofte en viktig funksjon for begge parter i disse sakstypene, særlig hvor det har vært en forutgående konflikt eller hvor det er en relasjon mellom partene. Mekling kan også forebygge eskalering av konflikten.

³⁷ Prop. 57 L. (2013–2014) punkt 10.3.3.2 og 10.3.3.3.

³⁸ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.1.4.

- Seksuallovbrudd, herunder deling av bilder mv.
 - Mekling kan være egnet i saker om deling av krenkende bilder, jf. straffeloven § 267 a eller åndsverksloven § 79, jf. § 104, seksuelt krenkende adferd, jf. straffeloven § 298 eller saker i nedre sjikt av seksuell handling uten samtykke, jf. straffeloven § 297, særlig der partene er unge og aldersforskjellen er liten.
 - Mekling er i utgangspunktet utelukket i seksuallovbruddsaker der fornærmede er under 16 år. Påtalemyndigheten må nøye vurdere egnethet hvis fornærmede er i aldersgruppen 16 til 18 år og aldersforskjellen mellom partene er stor.
- Vold eller krenkelser i nær relasjon
 - Direkte overføring til konfliktrådet kan være egnet i saker som gjelder mindre alvorlige tilfeller av vold eller krenkelser i nær relasjon. Møter i konfliktrådet kan gi partene en mulighet til å møtes i trygge rammer for blant annet å bearbeide relasjonen og avklare eventuelle praktiske forhold, for eksempel vedrørende felles barn. Påtalemyndigheten bør i påtegningen si noe om hvorfor saken overføres til konfliktråd.
 - Det er som den klare hovedregel utelukket å beslutte direkte overføring til konfliktrådet i saker hvor påtalemyndigheten har grunnlag for å ta ut tiltale etter straffeloven § 282, jf. også HR-2009-2021-S avsnitt 40. Påtalemyndigheten bør være oppmerksom på domstolens mulighet til å idømme oppfølging i konfliktråd som særvilkår ved en delvis betinget dom dersom saken ellers er egnet, jf. straffeloven § 37 første ledd bokstav i.
 - Innhentning av samtykke fra fornærmede, når reaksjonen krever det, kan i slike saker være utfordrende.³⁹ Påtalemyndigheten må gjøre en grundig vurdering av om fornærmede kan forventes å gi et informert og reelt samtykke, og forsikre seg om at fornærmede ikke har vært utsatt for press eller lever i et "regime" preget av frykt. Fenomenforståelsen er viktig her, jf. [riksadvokatens rundskriv nr. 2/2023 \(RA-2023-2\)](#).
- Hatefulle ytringer
 - Saker som gjelder straffeloven § 185 om hatefulle ytringer er i utgangspunktet noe mindre egnet for *direkte* overføring til konfliktrådet ettersom de først og fremst skal ivareta det offentlige interesse i å motvirke hets av grupper i befolkningen og disse gruppenes kollektive diskrimineringsvern, og også kan foranledige vanskelige vurderinger opp mot ytringsfriheten. Slike saker bør derfor som hovedregel undergis domstolsbehandling. Påtalemyndigheten bør her som ellers være oppmerksom på domstolens mulighet til å idømme mekling som særvilkår ved betinget dom dersom saken ellers er egnet, jf. straffeloven § 37 første ledd bokstav i.
 - Bestemmelsen har imidlertid også en side til ren personsjikaner, jf. f.eks. HR-2020-184-A, og mindre alvorlige tilfeller av slik personsjikaner som ikke oppfordrer til vold, men som mer har karakter av mobbing på nett, kan være egnet for direkte overføring for mekling, jf. HR-2022-1843-A avsnitt 49. Et meklingsmøte vil kunne føre til at siktede blir mer bevisst egne holdninger og hvordan hatefulle ytringer kan påvirke andre.

³⁹ Prop. 57 (2013–2014) punkt 10.4.1 s. 60.

- Narkotikaovertrædelser
 - Ungdomsoppfølging kan være egnet ved mindre alvorlige narkotikalovbrudd, forutsatt at reaksjonen er forholdsmessig.⁴⁰ Mekling er imidlertid lite egnet ved slike lovbrudd.
- Trafikkovertrædelser
 - Mekling og oppfølging i konfliktråd kan være aktuelt der det er en fornærmet eller direkte skadelidt involvert, og hvor det etter riksadvokatens rundskriv om vegtrafikkovertrædelser er aktuelt å reagere med forelegg eller betinget fengsel, jf. [riksadvokatens rundskriv nr. 2/2021 \(RA-2021-2\)](#). For ungdomsoppfølging gjelder tilsvarende også når det ikke er en fornærmet eller direkte skadelidt.
 - Allmennpreventive hensyn tilsier at det som hovedregel vil være utelukket å overføre saken til konfliktrådet ved trafikkovertrædelser som omfattes av straffeloven §§ 280 og 281, samt ved saker om ruspåvirket kjøring, jf. vegtrafikkloven § 31 annet ledd bokstav b og c, jf. § 22 og mer alvorlige overtrædelser av vegtrafikkloven § 31, jf. § 3 om uaktsom kjøring. For ungdomssaker kan likevel hensynet til barnets beste tilsi bruk av en alternativ reaksjon, jf. punkt 3.4.2.2.
 - Tap av førerett eller sperrefrist kan fastsettes i beslutningen om overføring av saken til konfliktrådet på lik linje som ved ileggelse av forelegg, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 1 første ledd, vegtrafikkloven § 35 første ledd og § 24 a annet ledd.⁴¹ Det forutsettes at påtalemyndigheten følger vanlig praksis for førerkortrestriksjoner, og at førerkortrestriksjoner ilegges selv om straffesaken som sådan overføres til konfliktrådet, jf. riksadvokatens rundskriv nr. 2/2021 (RA-2021-2). Forutsetningen for å fastsette førerkortrestriksjoner i beslutning om overføring av saken til konfliktrådet, er at siktede også samtykker til førerkortrestriksjonen.
 - Dersom siktede samtykker til konfliktrådsbehandling, men ikke førerkortrestriksjonen, er påtalemyndigheten avskåret fra å overføre saken til konfliktrådet og er henvist til å velge en annen reaksjon. Lovgiver har ikke uttalt seg om hvordan tilfellet skal løses i praksis, men fremholdt at siktede kan velge å samtykke til overføring til konfliktrådet sammen med eventuelle førerkortrestriksjoner eller kreve saken behandlet i retten, jf. Se Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.6.4. For at domstolen skal kunne vurdere førerkortrestriksjonen, må skyldspørsmålet behandles samtidig. Dersom siktede ønsker en rettslig vurdering av førerkortrestriksjonen, må saken derfor bringes inn for domstolen. Det nærliggende vil i slike tilfeller være å reagere med forelegg eller tiltalebeslutning, eventuelt begjæring om tilståelsespådømmelse, slik praksis er i dag.
- Hindring, forulemping, vold og trusler mot offentlig tjenesteperson
 - Overtrædelser av straffelovens § 155 vil som hovedregel medføre ubetinget fengsel, og dette er nærmest unntaksfritt for lovbrudd som retter seg mot

⁴⁰ Se Prop. 57 L (2013–2014) i punkt 10.3.3. For straffutmåling i mindre alvorlige narkotikasaker for øvrig vises det til [riksadvokatens retningslinjer 13. mai 2022](#).

⁴¹ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.6.4.

politiet.⁴² For siktede over 18 år vil direkte overføring av saken til konfliktrådet etter straffeprosessloven § 71 a derfor være utelukket. For siktede som var under 18 år på gjerningstidspunktet, og hvor påtalemyndigheten har valget mellom *ungdomsoppfølging* eller tiltalebeslutning med påstand om *ungdomsstraff*, vil hensynet til barnets beste kunne tilsi at saken likevel bør overføres direkte til konfliktrådet. Særlig gjelder dette hvor siktede har et sterkt behov for oppfølging og hvor siktelsen inneholder andre straffbare forhold som ikke krever domstolsbehandling. Saken skal i slike tilfeller sendes statsadvokaten for påtaleavgjørelse.

- Dersom siktelsen gjelder alvorlig tilfelle av straffeloven § 156 og påtalemyndigheten i politiet mener saken er egnet for direkte overføring til konfliktrådet, skal saken, som ved forelegg, også forelegges statsadvokaten, jf. påtaleinstruksen § 20-3 første ledd.

4 Fremgangsmåte ved overføring av saker til konfliktrådet

4.1 Kompetanse

Det følger av straffeprosessloven § 67 fjerde ledd at det er påtalemyndigheten i politiet som beslutter at saker skal overføres til konfliktrådet når ikke spørsmålet om tiltale hører under riksadvokaten etter § 65. Dette innebærer at påtalemyndigheten i politiet har kompetanse til å overføre saker til konfliktråd etter straffeprosessloven § 71 a også der statsadvokaten ellers har tiltalekompetansen og uavhengig av om politijuristen har utvidet påtalekompetanse.⁴³

I saker hvor statsadvokaten har tiltalekompetansen og politijuristen er i tvil om det bør tas ut tiltale med påstand om ungdomsstraff eller om saken bør overføres direkte til konfliktrådet for ungdomsoppfølging, bør politijuristen rådføre seg med statsadvokaten. Dette er ikke nødvendig der tiltalekompetanse er delegert i medhold av straffeprosessloven § 65 annet ledd, jf. [riksadvokatens rundskriv nr. 2/2022 \(RA-2022-2\), punkt 2.3](#) og påtaleavgjørelsen treffes av politijurist med utvidet påtalekompetanse. Det samme gjelder for oppfølging i konfliktråd, men antas å være mest praktisk for ungdomsreaksjonene hvor vurdering av alternative tiltak til domstolsbehandling skal vektlegges av hensynet til barnets beste, jf. punkt 3.4.2.2. Se også særskilt om foreleggelse for statsadvokaten for saker som gjelder hindring, forulemping, vold og trusler mot offentlig tjenesteperson i punkt 3.4.4.

4.2 Nødvendige forberedelser før overføring av saker til ungdomsoppfølging

4.2.1 Råd/innspill fra koordineringsgruppen – KOG

I vurderingen av om en ungdomsreaksjon er egnet, kan saken drøftes i koordineringsgruppen (KOG). KOG er nærmere regulert i konfliktrådsloven § 22 d. KOG består av faste medlemmer fra konfliktrådet, politiet, påtalemyndigheten og kriminalomsorgen, men kan også ha andre medlemmer. Siktede deltar ikke. Formålet med å drøfte saken i KOG er å opplyse spørsmålet om egnethet for ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging, og hvilke tiltak som kan være aktuelle og hensiktsmessige i en eventuell ungdomsplan.

Samtykke fra siktede må innhentes *før* informasjon deles med KOG, jf. konfliktrådsloven § 22 c. Samtykket må være reelt og informert. Påtalemyndigheten har ansvar for å sikre at

⁴² Se f.eks. HR-2025-151-U.

⁴³ Dette var en bevisst endring fra lovgivers side for å ta hensyn til behovet for rask behandling av saken, jf. Ot.prop. nr. 56 (1989–1990) punkt 2.9.1.

siktede og verge(r) får nødvendig informasjon og for å innhente samtykke.⁴⁴ Samtykke til informasjonsdeling i KOG bør innhentes tidlig i etterforskingen, enten i første avhør eller i etterkant, gjerne i samarbeid med forsvarer. Det må sikres notoritet om at samtykke er innhentet. Hvis samtykke ikke gis og påtalemyndigheten mener det fortsatt er hensiktsmessig å drøfte saken i KOG, kan saken drøftes anonymt.

Påtalemyndigheten vurderer om en sak skal meldes inn til KOG. Hensynet til sakens opplysning er avgjørende for vurderingen. En sak bør som utgangspunkt meldes inn der det anses å være behov for en tverrfaglig vurdering av om ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging er egnede reaksjoner, og hvilke tiltak som eventuelt vil kunne være aktuelle og hensiktsmessige.⁴⁵ Hvis påtalemyndigheten er i tvil om egnet, er det særlig viktig at saken meldes inn til KOG. Dersom ungdomsstraff antas å være den mest aktuelle reaksjonen, er utgangspunktet at saken skal meldes inn. I noen saker kan det være aktuelt med drøftelse i KOG to ganger, i starten av etterforskingen og ved påtaleavgjørelse eller tett på en eventuell hovedforhandling. I mindre alvorlige saker kan hensynet til en rask iverksettelse av straffegjennomføringen tilsi at saken overføres til konfliktrådet for ungdomsoppfølging uten at saken er drøftet i KOG.

KOG er et rådgivende organ og har ikke beslutningskompetanse. Deres anbefaling kommer til uttrykk i et møtereferat som oversendes påtalemyndigheten. Referatet og eventuell skisse til ungdomsplan skal følge straffesaken og kan bare meddeles partene og retten for stengte dører og under pålegg om taushetsplikt, jf. konfliktrådsloven § 22 d femte ledd.

4.2.2 Personundersøkelse for mindreårige - PUM

Innhenting av personundersøkelse for personer under 18 år (PUM) er regulert i straffeprosessloven § 161 a, som henviser til vilkårene for innhenting i samme lov § 161 første ledd. Formålet med en personundersøkelse er først og fremst å skaffe opplysninger om den siktedes personlighet, livsforhold og fremtidsmuligheter, for å gi påtalemyndigheten (og domstolen) et best mulig grunnlag for å påstå og utmåle straff. Personundersøkelser kan også benyttes som støtte ved fastleggingen av innholdet i de ulike straffereaksjonene, for eksempel valg av tiltak i en ungdomsplan.⁴⁶

Påtalemyndigheten har ansvar for å innhente personundersøkelsen. Ved vurderingen av om PUM skal innhentes skal det særlig legges vekt på sakens alvor og om saken kan opplyses tilstrekkelig på annen måte.⁴⁷ Det er ikke krav om at personundersøkelsen må foreligge ved overføring av en sak til konfliktrådet.⁴⁸ Dersom saken er vurdert av KOG, vil det kun unntaksvis være aktuelt å innhente PUM i saker som skal overføres direkte til konfliktrådet etter straffeprosessloven § 71 a.

4.3 Fastsettelse av gjennomføringstid

Ved overføring til oppfølging i konfliktråd og ungdomsoppfølging må påtalemyndigheten fastsette en gjennomføringstid for reaksjonene. Gjennomføringstiden er begrenset oppad til

⁴⁴ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 10.6.

⁴⁵ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 32.1, merknader til § 22 d.

⁴⁶ Prop. 135 L (2010–2011) punkt 8.2.3.

⁴⁷ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 32.3, merknader til § 161 a.

⁴⁸ Av straffeprosessloven § 161 a følger at dersom det skal tas ut tiltale mot den mindreårige, bør PUM innhentes før saken pådømmes. PUM er derfor særlig aktuelt i saker hvor påtalemyndigheten mener saken kvalifiserer for ungdomsstraff eller samfunnsstraff.

ett år, jf. straffeprosessloven § 71 a første og annet ledd. For ungdomsoppfølging er den nedre grensen 120 dager. Gjennomføringstiden løper fra ungdomsplanmøtet.

Rammene for gjennomføringstiden er begrunnet i at det skal være mulig å sette inn tilpassede tiltak og gi tid til virkning.⁴⁹ Minstetid på 120 dager for ungdomsoppfølging er begrunnet med at det må være mulig for konfliktrådet å forestå en hensiktsmessig straffegjennomføring.⁵⁰

Det er ikke lovfestet en tilsvarende minstetid for oppfølging i konfliktråd.

Gjennomføringstiden bør også her normalt være minimum 120 dager.

Som for øvrige straffereaksjoner skal straffen stå i et rimelig forhold til lovbruddet.

Påtalemyndigheten må ved fastsettelse av gjennomføringstiden foreta en helhetsvurdering hvor lovbruddets art og grovhet og siktedes individuelle behov for oppfølging er sentrale momenter.⁵¹

Ved fastsettelse av gjennomføringstid for ungdomsoppfølging har lovgiver ved flere anledninger uttalt at de tradisjonelle straffutmålingsmomentene bør tre noe i bakgrunnen, slik at gjennomføringstiden både skal speile sakens alvor og siktedes individuelle behov.⁵²

I praksis har det vist seg utfordrende å foreta en vekting mellom disse hensynene.

I forarbeidene har departementet derfor presisert at det ved fastsettelse av gjennomføringstiden først og fremst skal ses hen til *sakens alvor*.⁵³

For de mindre alvorlige lovovertrедelsene vil en gjennomføringstid på inntil seks måneder i mange tilfeller være nok.⁵⁴ En lengre gjennomføringstid bør forbeholdes de mer alvorlige sakene som av individualpreventive eller allmennpreventive hensyn tilsier en strengere reaksjon.

4.4 Fastsettelse av vilkår

Overføring til oppfølging i konfliktråd og ungdomsoppfølging besluttet på vilkår om at siktede ikke begår nye straffbare handlinger før utløpet av gjennomføringstiden, jf. straffeprosessloven § 71 a tredje ledd første punktum. Etter tredje ledd siste punktum er påtalemyndigheten gitt en mulighet for å fastsette prøvetid også ved overføring til mekling, men det er ikke opplagt at denne muligheten bør benyttes ettersom påtalemyndigheten ikke fastsetter gjennomføringstid for denne reaksjonen.

Etter straffeprosessloven § 71 a tredje ledd siste punktum har påtalemyndigheten adgang til å fastsette særvilkår både ved mekling og oppfølging i konfliktråd, jf. henvisningen til straffeprosessloven § 69 tredje ledd, jf. straffeloven §§ 35 (erstatning og oppreisning), 36 (meldeplikt) og 37 første ledd bokstavene a til h og j (andre særvilkår).

Ved ungdomsoppfølging kan det fastsettes vilkår om betaling av erstatning og oppreisning til fornærmede eller andre skadelidte etter straffeloven § 35, jf. straffeprosessloven § 71 a fjerde ledd.

⁴⁹ Prop. 57 L (2013–2014) punkt 13.4, merknader til § 71 a.

⁵⁰ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.3.4.

⁵¹ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.2.4 og Prop. 57 L (2013–2014) punkt 10.5.3.

⁵² Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.2.1 med videre henvisninger.

⁵³ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 7.2.4.

⁵⁴ Rettesnoren på seks måneder ble uttalt av departementet i Prop. 57 (2013–2014) punkt 10.5.3. Dette er ikke kommentert i nyere forarbeider.

Påtalemyndigheten må under etterforskingen forberede spørsmålet om sivile krav også når det er aktuelt med overføring til konfliktrådet som straffereaksjon. Det vises i denne sammenheng til [riksadvokatens brev 22. desember 2022 om ny lov om voldserstatning](#).

Ved fastsettelse av vilkår om betaling av erstatning og oppreisning må påtalemyndigheten vurdere siktedes betalingsevne. I tillegg til momentene som vektlegges i rettspraksis ved utmåling av erstatning, vil prinsippene som skal vektlegges ved utmåling av bot i straffelovens § 53 annet ledd kunne gi veiledning.

4.5 Beslutning, siktelse, påtegning og underretning til partene

Dersom vilkår for overføring til konfliktrådet er oppfylt, treffer påtalemyndigheten beslutning om overføring til gjennomføring av enten mekling, oppfølging i konfliktråd eller ungdomsoppfølging. For oppfølging i konfliktråd og ungdomsoppfølging må det fremgå av beslutningen at den treffes på vilkår om at siktede ikke begår nye straffbare handlinger før utløpet av gjennomføringstiden, jf. straffeprosessloven § 71 a tredje ledd første punktum. Eventuelle førerkortrestriksjoner og erstatningskrav samt andre særvilkår må også inntas i beslutningen.

Før saken oversendes må det utformes en siktelse for det forholdet påtalemyndigheten har funnet bevist.⁵⁵ Siktelsen danner rammen for den videre behandlingen i konfliktrådet. Partenes samtykke knytter seg også til de faktiske forhold som er beskrevet i siktelsen, jf. punkt 3.2.

Beslutningen og siktelsen inntas i en påtegning som sendes konfliktrådet sammen med de relevante saksdokumentene.

Påtegningen må inneholde informasjonen konfliktrådet trenger for å gjennomføre straffereaksjon. Det må bl.a. fremgå at nødvendige samtykker er innhentet, hvilken reaksjon og eventuell gjennomføringstid som er besluttet samt eventuelle vilkår og førerkortrestriksjoner. Det må også opplyses om øvrige relevante forhold, som navn på eventuell forsvarer eller at fornærmede over 15 år selv vil ivareta sine partsinteresser, jf. straffeprosessloven § 93 g. Dersom det er spesielle hensyn som har vært utslagsgivende for valg av reaksjon, bør påtalemyndigheten også opplyse om det.

Påtalemyndigheten må ved oversendelse også ta stilling til hvilke straffesaksdokumenter som skal oversendes. Av hensyn til involverte parter personvern, må det foretas en konkret vurdering av hvilken informasjon konfliktrådet trenger for å gjennomføre straffereaksjonen.

Både siktede og fornærmede skal underrettes om påtaleavgjørelsen, og det må sikres notoritet om dette. For ungdomsoppfølging er det ikke krav om samtykke fra fornærmede, jf. straffeprosessloven § 71 a annet ledd. Fornærmede må imidlertid underrettes om at reaksjonen er ilagt og at fornærmede kan bli kontaktet av konfliktrådet om mulighet for et gjenopprettende møte med siktede, jf. konfliktrådsloven § 24 a.

4.6 Frister

Når siktede ilegges ungdomsoppfølging, skal saken oversendes konfliktrådet *innen én uke* etter at påtaleavgjørelse er truffet, jf. straffeprosessloven § 452 tredje ledd.

Straffeprosessloven har ikke fastsatt frister for overføring til mekling eller oppfølging i konfliktråd, men nevnte frist på én uke fra påtaleavgjørelse bør legges til grunn også for disse reaksjonene.

⁵⁵ Ot. prop. nr. 56 (1989–1990) punkt 2.9.3

Klageadgangen etter straffeprosessloven § 59 a har ikke betydning for fristen.⁵⁶ Påtalemyndigheten skal ikke vente til klagefristen er løpt ut før saken oversendes konfliktrådet. Dersom påtalemyndigheten mottar en klage, må konfliktrådet straks orienteres, og behandling av klagen må prioriteres. Konfliktrådet vil i slike tilfeller måtte avvente straffegjennomføringen til klagen er behandlet (klagen gis oppsettende virkning).

4.7 Valg av konfliktråd

Hvilket konfliktråd saken skal overføres til er regulert i konfliktrådsloven § 13.

Ved mekling beslutter påtalemyndigheten hvilket konfliktråd saken skal overføres til, jf. konfliktrådsloven § 13 annet ledd. De øvrige reaksjonene er regulert i tredje ledd.

5 Klagerett

5.1 Klage over påtalemyndighetens beslutning om overføring

Påtalemyndighetens beslutning om overføring av saker til konfliktrådet etter straffeprosessloven § 71 a kan påklages etter straffeprosessloven § 59 a første ledd nr. 5.⁵⁷

Dette innebærer at både siktede og fornærmede er gitt klagerett både over om vilkår for ileggelse er oppfylt (skyldspørsmål) og innholdet i reaksjonen (straffespørsmålet).⁵⁸ Bestemmelsen i straffeprosessloven § 59 a gjelder, og klagen må forberedes og behandles etter vanlige rutiner, jf. også punkt 4.6.

I tillegg til klagerett har siktede anledning til å trekke samtykket. Når samtykket trekkes, er påtalemyndigheten henvist til å velge en annen strafferettslig reaksjon, jf. punkt 3.3.5

5.2 Klage over avgjørelser under gjennomføringen av ungdomsreaksjonene

Konfliktrådsloven § 22 e regulerer ungdommens rett til å påklage avgjørelser under gjennomføring av ungdomsreaksjonene. Bestemmelsen legger til grunn at en rekke avgjørelser under gjennomføringen av straffen, herunder fastsettelse av ungdomsplanene, er enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningslovens regler. Klageretten erstatter den tidligere regelen om at ungdommen må godkjenne tiltak underveis.⁵⁹ Sekretariatet for konfliktrådene er klageorgan.

Bestemmelsen gjelder tilsvarende for oppfølging i konfliktråd, jf. § 36 tredje ledd.

6 Konsekvenser av brudd

6.1 Saker om mekling

Når påtalemyndigheten overfører en sak til mekling i konfliktrådet etter straffeprosessloven § 71 a, er straffesaken i utgangspunktet avgjort.⁶⁰

Dersom meklingsmøte ikke gjennomføres, eller det ikke kommer i stand en avtale, skal saken straks returneres påtalemyndigheten. Dersom siktede møter beruset eller uten synlig vilje til å

⁵⁶ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 15.1.

⁵⁷ Prop. 146 L (2020–2021) punkt 15.5.3.

⁵⁸ Til forskjell fra andre positive påtalevedtak, kan ikke siktede få en rettslig overprøving av straffereaksjonen ved å bringe vedtaket inn for retten, jf. straffeprosessloven § 59 a annet ledd annet punktum.

⁵⁹ Prop. 139 L (2022–2023) punkt 18.3.4 og 19.3.2

⁶⁰ Holmboe, Konfliktrådsloven, kommentarutgave (2016), s. 142.

bidra til et positivt resultat, regnes møtet som ikke gjennomført.⁶¹ Ved brudd på inngått avtale skal påtalemyndigheten varsles. I alle de beskrevne situasjonene må påtalemyndigheten vurdere om straffeforfølgningen skal *gjenopptas*. Et avtalebrudd må være *vesentlig* for at straffeforfølgning skal åpnes på nytt. Det hører under påtalemyndigheten å vurdere om bruddet er vesentlig og hva som skal være de eventuelle konsekvensene av dette.

Det er mulig å gjenoppta straffeforfølgning selv om det er forhold på fornærmedes side som fører til at avtale ikke kommer i stand. Dersom det fremgår at siktede har gjort det som med rimelighet kan kreves, bør påtalemyndigheten ta hensyn til dette både i vurderingen av om saken skal gjenopptas og i formildende retning ved eventuell ny straffereaksjon.

Tilsvarende regler gjelder når mekling er satt som vilkår i betinget dom, jf. straffeloven § 37 første ledd bokstav i. Påtalemyndigheten må da vurdere om saken skal bringes inn for retten for fastsettelse av nye særvilkår eller fullbyrding av straff, jf. straffeloven § 39.

6.2 Saker om ungdomsoppfølging

Det kan gi en uheldig signaleffekt dersom nye lovbrudd eller brudd på vilkår i gjennomføringstiden ikke får en konsekvens for ungdommen.⁶²

Siktede skal være til stede i ungdomsplanmøtet, jf. konfliktrådsloven § 24 tredje og fjerde ledd. For domfelte som ikke møter i ungdomsplanmøte til fastsettelse av innholdet i *ungdomsstraff*, er det hjemmel i straffeprosessloven § 461 for avhenting. Det er ikke regulert hva som er konsekvensen av at siktede ikke møter til ungdomsplanmøte ved *ungdomsoppfølging*. Dersom det ikke er mulig å få vedkommende til å møte med rimelige midler, vil det være naturlig å behandle denne situasjonen på samme måte som om et samtykke er trukket eller at det ikke kommer i stand en ungdomsplan, jf. straks nedenfor.⁶³

Dersom ungdomsplan ikke kommer i stand, følger det av konfliktrådsloven § 25 femte ledd at saken skal sendes tilbake til påtalemyndigheten. Påtalemyndigheten avgjør om straffeforfølgning skal åpnes på nytt, og står fritt til å vurdere hvilken reaksjon som da er adekvat.

Konsekvensene av brudd på vilkår for ungdomsoppfølging er regulert i konfliktrådsloven § 33. Ved gjentatte brudd kan konfliktrådet beslutte at saken overføres til påtalemyndigheten. Også her må påtalemyndigheten vurdere om straffeforfølgningen skal gjenopptas.

Tilsvarende kan straffeforfølgningen gjenopptas dersom ungdommen begår ny straffbar handling i gjennomføringstiden, jf. konfliktrådsloven § 34 første ledd. Av hensyn til ungdom med behov for oppfølging, avbrytes ikke den pågående straffegjennomføringen før tidspunktet for eventuell ny påtaleavgjørelse. Hvis ungdommen *siktes* for en ny straffbar handling, kan imidlertid påtalemyndigheten beslutte at gjennomføringen av ungdomsoppfølging avbrytes allerede på dette tidspunktet. Forarbeidene trekker frem at dette kan være aktuelt dersom siktede ikke følger opp sine øvrige forpliktelser under gjennomføringen.⁶⁴ Lovens ordning forutsetter god informasjonsutveksling mellom påtalemyndigheten og konfliktrådet.

Dersom det gjennomføres ungdomsoppfølging og det nye straffbare forholdet også er egnet for en slik reaksjon, må det vurderes om straffeforfølgningen skal gjenopptas for det første

⁶¹ Prop. 57 L (2013–2014) punkt 13.1, merknad til § 21.

⁶² Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes innsats mot barne- og ungdomskriminalitet, dokument 3: 15 (2024–2025)

⁶³ Slik også Holmboe, Konfliktrådsloven, kommentarutgave (2016), s. 122–123.

⁶⁴ Jf. Prop. 139 L (2022–2023) punkt 23.3.4.

forholdet, slik at det ilegges en samlet reaksjon. Ved fastsettelse av ny gjennomføringstid må det tas hensyn til allerede gjennomført ungdomsoppfølging.

6.3 Saker om oppfølging i konfliktråd

For oppfølging i konfliktrådet gjelder bestemmelsene om brudd ved ungdomsoppfølging tilsvarende, jf. konfliktrådsloven § 36 annet ledd.

7 Mekling i sivile saker – henlagte straffesaker

Konfliktrådsloven § 2 a første ledd definerer en sivil sak som en sak "innbrakt til konfliktrådet av partene selv eller andre offentlige etater enn påtalemyndigheten". Med dette markeres forskjellen mellom sivile saker og straffesaker, som er "innbrakt" av påtalemyndigheten.

I siste punktum fremgår uttrykkelig at "[h]enlagte straffesaker kan bringes inn som en sivil sak". Dette er en tydeliggjøring av at parter som har vært involvert i en straffesak har muligheten til å møtes i konfliktrådet, dersom de ønsker det. I slike saker er det konfliktrådslederen som avgjør spørsmålet om egnethet, jf. konfliktrådsloven § 10 første ledd, og konfliktrådet har ansvar for å påse at samtykke til behandlingen i konfliktrådet foreligger, jf. konfliktrådsforskriften § 4.

I saker som vurderes egnet, bør politiet informere partene om denne muligheten. Også ved denne egnethetsvurderingen bør det ses hen til momentene omhandlet i punkt 3.4. Det er viktig at det klargjøres at dette er veiledning fra politiet om alternative muligheter for konfliktløsning, og at straffesaken blir henlagt uavhengig av om partene velger å henvende seg til konfliktrådet. Politiet blir ikke informert om utfallet av meklingen i en sivil sak.

Dersom politiet ønsker å bistå partene med å overføre en henlagt sak til konfliktrådet, må det *før* overføringen være innhentet samtykke fra begge parter, inkludert eventuelle verger, til å dele opplysninger fra straffesaken med konfliktrådet, jf. politiregisterloven § 24 nr. 1. Et samtykke til konfliktrådsbehandling som en strafferettslig reaksjon etter straffeprosessloven § 71 a, er ikke tilstrekkelig til at politiet kan overføre en henlagt sak. Det må ikke deles flere opplysninger enn det samtykket omfatter. Øvrige bestemmelser i politiregisterloven gir ikke hjemmel for utlevering av informasjon fra straffesak til konfliktrådet. Påtalemyndigheten må føre kontroll med at samtykke foreligger.

Møte i konfliktråd kan være særlig egnet i saker som involverer personer under den kriminelle lavalder og de involverte vil kunne ha nytte av en gjenopprettende prosess. I saker som henlegges fordi mistenkte er under 15 år og som er egnet for konfliktrådsbehandling, bør politiet derfor forsøke å innhente samtykke til å dele informasjon med konfliktrådet. Det vil ofte være mest hensiktsmessig å søke og innhente samtykke under etterforskningen, men det kan også gjøres i forbindelse med (eller etter) påtaleavgjørelsen. Overføring av en henlagt sak til konfliktrådet er i hovedsak aktuelt for barn fra 12 år og oppover.

Jørn Sigurd Maurud

Ingvild Nordhaug
statsadvokat